

Viljandi Gümnaasium

**Riiklike distantsõppe perioodide mõjude
võrdlused gümnaasiumiõpilaste õpiharjumustes
ja õppeedukuses**

Uurimistöö

Autorid: Rasmus Kipp II SO, Georg Klettenberg II MF

Juhendaja õp Jane Ivanova

Viljandi 2022

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. RIIKLIKUD ERIOLUKORRAD	4
1.1 COVID-19 nakkushaigus	4
1.2 Eriolukorra väljakuulutamine	5
1.3 COVID-19 mõjud	6
2. KÜSITLUSE TULEMUSED JA ANALÜÜS	8
2.1 Metoodika	8
2.2 Tulemused	9
3. TULEMUSTE ANALÜÜS	15
KOKKUVÕTE	19
SUMMARY	20
KASUTATUD ALLIKAD	21
LISAD	23
Lisa 1. Uurimistöö küsitlus	

SISSEJUHATUS

Koroonaviirus ja sellega seonduv on praeguses ühiskonnas väga aktuaalne. Kooliõpilastena puutuvad uurimise autorid viiruse ja selle tekitatud mõjutustega kokku igapäevaselt. Kooliõpilased on pidanud viiruse peatamiseks õppima kahel kevadel riigi poolt kehtestatud eriolukorra vältel distantsõppet. Distantsõppe mõjutab õpilasi päris mitmel moel, uurimistöö autorid aga otsustasid uurida, kuidas mõjusid erinevad riiklikud distantsõppe perioodid gümnaasiumiõpilaste õppe edukusele ja õpiharjumustele.

Käesoleva uurimistöö eesmärgiks on anda ülevaade gümnaasiumiõpilaste õppe edukuse ja õpiharjumuste muutustest kahe riikliku distantsõppe raames. Uurimistöö kaudu selgitatakse välja vastused kahele järgnevale uurimisküsimusele:

1. Kas Viljandi Gümnaasiumi õpilaste õppe edukus paranes teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga?
2. Kas teisel riiklikul distantsõppe perioodil esines muutusi gümnaasiumiõpilaste õpiharjumustes võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga?

Uurimistöö hüpoteesiks on, et teine riiklik distantsõppe periood mõjus gümnaasiumiõpilastele paremini kui esimene riiklik distantsõppe periood. Töö teoreetiline osa moodustub erinevatest infoallikatest saadud teadmistest, uuringutest, mis on viidud läbi kooliõpilaste seas ning riiklike eriolukordade selgitustest seoses COVID-19 nakkusega.

Uurimistöö eesmärgi täitmiseks viidi läbi *Google Forms* küsitlus Viljandi Gümnaasiumi õpilaste seas. Küsitluse abil kaardistati õpilaste õppe edukuse ja õpiharjumuste muutused kahel riiklikul distantsõppe perioodil. Töös antakse ülevaade küsitluse tulemustest, analüüsitakse neid ning tehakse järeldused ja kokkuvõtte distantsõppe perioodide mõjude osas. Rühmaliikmete panus uurimistöösse oli võrdne.

1. RIIKLIKUD ERIOLUKORRAD

1.1 COVID-19 nakkushaigus

Teaduslikult on COVID-19 defineeritud kui SARS-CoV-2 poolt põhjustatud nakkushaigus¹. On arvatud, et haiguspuhang sai alguse Hiinas Wuhani linnas, kuid teaduslikke tõendeid selle kohta napib. Viiruse genoomi põhjal levis see esmalt nahkhiirte seas ning ilmselt kandus viirus loomalt inimesele vaid ühe korra. Esimene kokkupuude haigusega oli Hiinas Huanani mereandide- ja elusloomaturul ning esimene viirusega nakatanu sattus Wuhani haiglasse 12. detsembril 2019, kuid esimene hiljem koroonaviiruse diagnoosi saanud nakatunu sattus haiglasse 17. novembril 2019. 20. detsembriks oli nakatumise juhte teada juba 60.² Viis kuud hiljem, mais 2020, pööras Hiina haiguste kontrolli ja ennetamise keskus (CDC) selle väite ümber ning teatas, et ei ole olemas geneetilisi tõendeid selle kohta, et koroonaviirus COVID-19 sai alguse Wuhani loomaturult, kuid esimene koroonaviiruse juhtum siiski seal aset leidis.³ Suurbritannia Kenti Ülikooli teadlased kasutasid looduskaitsealaseid meetodeid, et teada saada, millal täpsemalt SARS-CoV-2 ilmus. Teadlased nentisid, et nakkus ilmus 2019. aastal esmakordselt ajavahemikul oktoobri algus kuni novembri keskpaik. Kõige tõenäolisem viiruse tekkimise kuupäev oli 17. november 2019 ja viirus oli teadlaste hinnangul terves maailmas levinud 2020. aasta jaanuariks.⁴

Viiruse peamiseks ning kõige üldisemaks sümptomiks on köha. COVID-19 levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähedasel kontaktil nakkuskahtlase inimesega, kellel esinevad nakkusele iseloomulikud sümptomid. COVID-19 viirusesse haigestumise korral tuleks kindlasti püsida kodus ning vältida teiste inimestega kontakte.⁵

¹ World Health Organization: Coronavirus disease (COVID-19)
https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1 (26.11.21)

² Oidermaa, Jaan Juhan 2020. KKK: mida peaks teadma koroonaviirusest. - ERR Novaator:
<https://novaator.err.ee/1030423/kkk-mida-peaks-teadma-koroonaviirustest> (27.11.2021)

³ Nael, Merili 2020. Hiina haiguste kontrolli keskus: viirus ei saanud Wuhani turult alguse. - ERR Uudised:
<https://www.err.ee/1096214/hiina-haiguste-kontrolli-keskus-viirus-ei-saanud-wuhani-turult-alguse> (27.11.2021)

⁴ Roberts, D. L., Rossman, J. S., Jarić, Ivan 2021 Dating first cases of COVID-19. - PLOS PATHOGENS:
<https://journals.plos.org/plospathogens/article?id=10.1371/journal.ppat.1009620#sec004> (27.11.2021)

⁵ Koroonaviiruse haigus COVID-19. Terviseameti koduleht.
<https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus> (05.12.2021)

Esimene COVID-19 haigusjuhtum Eestis leidis kinnitust 27.02.2020. Koroonaviirus jõudis Eestisse bussiga Riiast.⁶

1.2 Eriolukorra väljakuulutamine

Eriolukord on loodusõnnetuste ja katastroofide korral ning nakkushaiguste tõkestamiseks riiklikult kehtestatav erikord. Eestis saab eriolukorda välja kuulutada ainult valitsus. Eesti valitsus kuulutas esimest korda eriolukorra välja 12. märtsil 2020 seoses koroonaviiruse pandeemiaga.⁷ Eriolukorra väljakuulutamise ajal oli haiguse Eestisse sissetoomise risk väga kõrge. Maailma Terviseorganisatsioon hindas COVID-19 haigust pandeemiaks 11. märtsil 2020 aastal. Selleks ajaks oli Eestis registreeritud kokku 17 koroonaviiruse juhtumit.⁸

Koolid saadeti esimest korda distantsõppele 16. märtsil 2020 kuni olukorra muutumiseni, selleks hetkeks oli Eestis 27 koroonajuhtumit. Jätkuda sai töö ülikoolides ja teadusasutustes.⁹ Kooli sai tagasi minna 2020. aasta mais puudulike hinnete vastamiseks. Tavapärasest õppetööd enam ei toimunud.

Eestis otsustati viia kõik koolid distantsõppele teist korda 18. veebruaril 2021, ainult nädalaks ning seejuures pidi jätkuma 1.-4. klasside kontaktõpe. Nädal aega hiljem, 25. veebruaril otsustati valitsuse pressikonverentsil pärast nakatumiste rekordilist esinemist pikendada 5.-12. klasside distantsõpet märtsi lõpuni ning 1.-4. klassidel sai jätkuda hajutatult kontaktõpe.¹⁰ Hiljem suunati ka nemad distantsõppele. Samal kuupäeval peatas valitsus ka avalikes kohtades ürituste korraldamise siseruumides ning märtsi lõpuni pidid olema suletud ka spaad, saunad, veekeskused ja ujulad. Peaminister Kaja Kallase sõnul lubasid

⁶ 2020. Eestis diagnoositi esimene COVID-19 haigusjuhtum. - Terviseamet Uudised: <https://www.terviseamet.ee/et/uudised/eestis-diagnoositi-esimene-covid-19-haigusjuhtum> (05.12.2021)

⁷ Vikipeedia Vaba entsüklopeedia: Eriolukord. <https://et.wikipedia.org/wiki/Eriolukord> (05.12.2021)

⁸ 2020. COVID-19 andmed 12.03.2020. - Terviseamet Uudised: <https://www.terviseamet.ee/et/uudised/Covid-19-andmed-12032020> (05.12.2021)

⁹ 2020. Valitsus kuulutas Eestis välja eriolukorra 1. maini. - Valitsus: <https://www.valitsus.ee/uudised/valitsus-kuulutas-eestis-valja-eriolukorra-1-maini> (04.01.2022)

¹⁰ 2021. Pärast vaheaega lähevad koolid üheks nädalaks alates 5. klassist kaugõppele. - ERR Uudised: <https://www.err.ee/1608114184/parast-vaheaega-lahevad-koolid-alates-5-klassist-uhes-nadalaks-kaugoppele> (06.12.2021)

kaubanduskeskused hõlpsasti kinni pidada hajutatuse reeglist ning vältida kogunemisi.¹¹ Teine riiklik distantsõppe periood lõppes alg- ja lõpuklassidele 3. mail 2021 ning alates 17. maist 2021 said õppetööd koolis jätkata kõik ülejäänud klassid.¹²

1.3 COVID-19 mõjud

COVID-19 peamisteks nakatumiskolleteks olid õppeasutused ning kuna viirus levib peamiselt piisknakkusena, siis tuli selle võimalikuks peatamiseks koolid sulgeda ja distantsõppele saata. Sellega kaasnesid aga erinevad probleemid. Näiteks üheks probleemiks seoses distantsõppega on vastavate tehniliste seadmete puudumine. Seda esineb sageli lasterikastel peredel. Õpilased peavad enamasti samal ajal õppima ning üheainsa arvuti olemasolul peres pole see võimalik. Selle parandamiseks eraldas Haridus ja -Teadusministeerium 2021 kevadel Lastekaitse Liidule 900 000€, mille abil suudeti soetada üle 2600 arvuti.¹³ Samuti on COVID-19 pandeemia probleemideks õpilaste õppeedukuse langemine, vajalike õpiharjumuste puudumine ning õpilaste sotsialiseerumine. Tallinna Ülikooli tudengid korraldasid 2021 kevadel 7.-9. klasside õpilaste seas uuringu, millest selgus, et viirus on avaldanud peamist mõju õpilaste suhtlemisele ja sotsialiseerumisele. Enamik noori tõi välja, et viirus on nende sotsialiseerumisele ja suhtlemisele mõjunud negatiivselt. Veel toodi välja, et distantsõppel on raskem õppida ning et iseseisev õppimine ei anna piisavalt uusi teadmisi ja seetõttu on ka õppeedukus langenud.¹⁴ Ent õppeedukuse langust ei olnud igal pool märgata. Näiteks sõnas Viljandi Gümnaasiumi juhtkond 2020. aasta kevadel toimunud distantsõppe kohta, et õpilaste tulemusi see olulisel määral ei mõjutanud.¹⁵ Veel üheks murekohaks distantsõppega seoses osutus õpilaste vähene enesejuhtimisoskus, ajaplaneerimine ning noorematel õppijatel sageli ülesannete iseseisev lahendamine. 2020.

¹¹ 2021. VIDEO | TÄIENDAVALD PIIRANGUD: distantsõpet pikendatakse märtsi lõpuni, kinod ja teatrid pannakse taas kinni. - Õhtuleht: <https://www.oh tuleht.ee/1027002/video-taiendavad-piirangud-distantsopet-pikendatakse-marts-lopuni-kinod-ja-teatrid-pannakse-taas-kinni> (06.12.2021)

¹² Vapper, Tiina 2021. Õpilased on koolis tagasi. - Õpetajate Leht: <https://opleht.ee/2021/05/opilased-on-koolis-tagasi/> (04.01.2022)

¹³ Vilbu, Silja 2021. Osa koolilapsi on endiselt arvutita. - Järva Teataja: <https://jarvateataja.postimees.ee/7233852/osa-koolilapsi-on-endiselt-arvutita> (17.12.2021)

¹⁴ Tallinna Ülikooli tudengite uuring 2021. COVID-19 mõju noorte sotsialiseerumisele. Tervise Arengu Instituudi koduleht. <https://www.tai.ee/et/sotsiaalto/covid-19-moju-noorte-sotsialiseerumisele> (17.12.2021)

¹⁵ Loide, Triin 2020. Koolijuhtide kinnitusel kevadine eriolukord õpilaste õppeedukusele halvasti ei mõjunud. - Sakala: <https://sakala.postimees.ee/7138821/koolijuhtide-kinnitusel-kevadine-eriolukord-oppeedukusele-halvasti-ei-mojunud> (17.12.21)

aasta augustis viisid Eesti Haridusfoorumi liikmed sotsiaalmeedia vahendusel läbi 1.-12. klassides uuringu, millest selgus, et 686-st vastanust kolmandikul esinesid raskused ja rahulolematuse enesejuhtimise, ajaplaneerimise või ülesannete iseseisva lahendamise suhtes. Kõige suurem osa neist kuulusid vanusesse 11-13 aastat. Samuti selgus uuringust, et madala enesejuhtimise võimega inimesed kannatasid stressi ja tervisehäirete all.¹⁶

Alates 23. novembrist 2020 kehtestati peaministri poolt Eestis maski kandmise kohustus siseruumides, k.a koolides, et ohjata koroonaviiruse levikut. Maskide efektiivsuse kohta on läbi viidud palju uuringuid ning uurimistööde lõppjäreldused on paljudel erinevad.¹⁷ Alates 25. märtsist 2020 kehtestati 2+2 hajutatuse reegel. See tähendas seda, et avalikus ruumis viibides tuli hoida kahemeetrist distantssi ning liikuda maksimaalselt kahekaupa, v.a pereliikmed. Reegel kehtis ka koolides, mis tõi kaasa selle, et õpilased pidid hoidma teineteise suhtes mõistlikku distantssi.¹⁸ Viiruse leviku tõhusaks tõkestamiseks kehtestasid koolid veel omalt poolt täiendavaid ümberkorraldusi. Näiteks Viljandi Gümnaasiumis viidi iga klassi tunnid läbi nende koduklassides, et vältida kooli peal liikumist ja eri õpilaste omavahelist kokkupuudet.

Distantstõppe vorm koolides mõjutas õpilasi mentaalselt suhteliselt halvasti. Näiteks vähenes õpilastel uneaeg, tekkis depressioon või siis tunti end lihtsalt üksildasena. Need olulised faktorid võivad osaliselt mõjutada õpilasi rängalt mõjutada ning nende elukvaliteeti langetada. Šveitsis korraldatud uuringus hinnati distantstõppe olemise mõju õpilaste une pikkusele, nende hinnangule oma tervise kohta ning ka mõnuainete kasutamisele ja depressiooni ilmingute tekkimisele. Uuring viidi läbi keskastme õpilaste seas ning nende keskmine vanus oli 16. Uuringus osales kokku 8762 õpilast. Uuringust selgus, et distantstõppe olles õpilased magavad rohkem ning elavad tervislikumalt, kuid selle kõrvalt tekivad neil sagedamini depressiooni nähud ning elukvaliteet langeb.¹⁹

¹⁶ Eesti Haridusfoorumi uuring 2020. Õpilaste, õpetajate ja lastevanemate toimetulek koroonakriisi aegses kaugõppes. Haridusfoorumi koduleht.

https://haridusfoorum.ee/images/2020/Distantstõppe_uuring_EHF_250720.pdf?fbclid=IwAR0A6sytciujpx3yRLUW42FV0o8Q4yPhHzR4SmECXUbS_iyIbrdk7RcAGYB4 (01.02.2022)

¹⁷ Maskikohustus 2021. Koroonateabe koduleht.

<https://www.koroonateave.ee/maskikohustus> (17.12.2021)

¹⁸ Vikipeedia Vaba entsüklopeedia: Koroonakriis Eestis.

https://et.wikipedia.org/wiki/Koroonakriis_Eestis (17.12.2021)

¹⁹ 2020. Distantstõppe mõjutab und ja depressiooni ilmingute teket. - Postimees, Tervis:

<https://tervis.postimees.ee/7434828/distantstõppe-mojutab-und-ja-depressiooni-ilmingute-teket> (16.02.2022)

2. KÜSITLUSE TULEMUSED JA ANALÜÜS

2.1 Metoodika

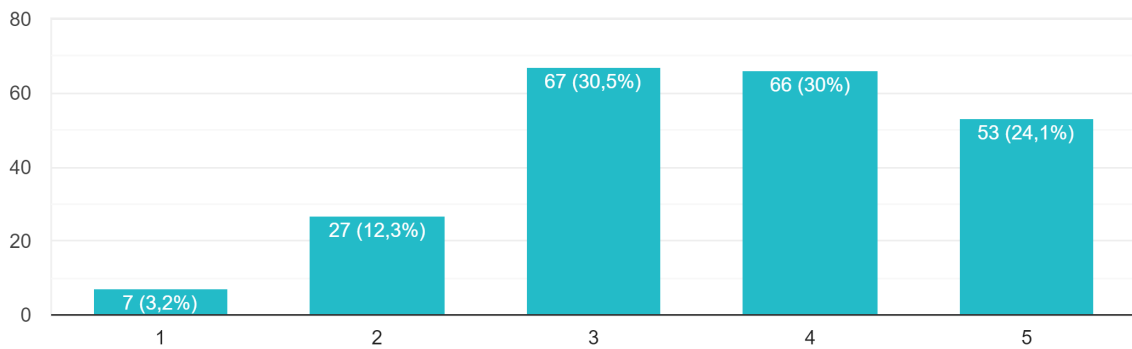
Uurimistöö andmete kogumiseks kasutati veebipõhist *Google Forms* küsitlust, mis koosnes kokku kümnest küsimusest, kaks esimest nendest üldandmeid nõudvad (sugu, õppesuund- ja aasta). Küsitlus viidi läbi 2021. aasta novembrikuus ning see oli avatud kolm nädalat. Küsitlus edastati läbi Stuudiumi kõikidele Viljandi Gümnaasiumi õpilastele. Vastamine toimus vabatahtlikkuse alusel ning anonüümselt.

Õpilased pidid hindama, kuidas neile mõjusid erinevad riiklikud distantsõppe perioodid ning kirjeldama oma muutusi õpiharjumustes ja õppeedukuses. Küsitlus sisaldas avatud küsimust ning 2 hindamisskaalaga küsimust, ülejäänud küsimused olid valikvastustega.

2.2 Tulemused

Küsitlusele vastas kokku 220 õpilast, kellest 70% olid tüdrukud ja 30% poisid. Kõige aktiivsemad vastajad olid teise aasta õpilased, kes moodustasid 40% vastanute koguarvust. Kõige vähem vastanuid oli kolmandast aastast, kes moodustasid 26,8% vastanutest. Õppesuundade põhjal oli kõige rohkem vastanuid matemaatika- ja füüsika õppesuunast ning kõige vähem vastati majanduse ning võõrkeelte õppesuundadest.

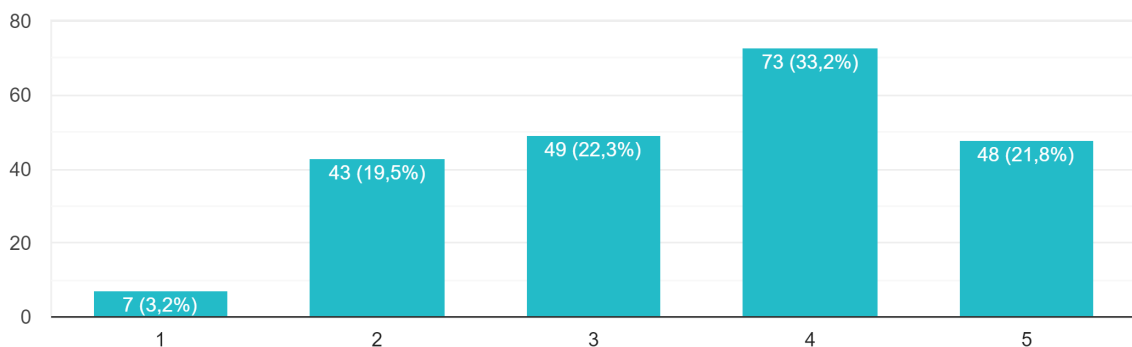
Kõigepealt tuli õpilastel hinnata, kuidas neile mõjus 2020. aasta kevadel aset leidnud riiklik distantsõppe periood.

Joonis 1. 2020 kevadise distantsõppe mõju õpilastele

Hindamine toimus skaalal 1 - 5, kus “1” tähistas hinnangut “väga halvasti” ning “5” hinnangut “väga hästi”. 220-st vastanust hindas 30,5% õpilastest, et neile mõjus antud periood keskmiselt. 30% õpilastest leidis, et periood mõjus neile hästi ning 24,1% õpilastest arvas, et neile mõjus 2020 kevadine distantsõpe väga hästi. 12,3% vastanutest hindas, et neile mõjus distantsõpe halvasti ja 3,2% õpilastest arvas, et neile mõjus see väga halvasti.

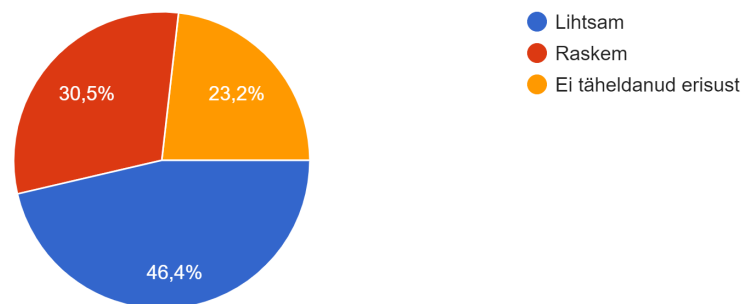
Edasi pidid õpilased hindama, kuidas neile mõjus 2021. aasta kevadine riiklik distantsõppe periood.

Joonis 2. 2021 kevadise distantsõppe mõju õpilastele

Hindamine toimus samal skaalal ja samade hinnangute põhjal. 33,2% vastanutest hindas, et neile mõjus teine riiklik distantsõpe hästi, 22,3% vastanutest arvas, et neile mõjus see keskmiselt ning 21,8% arvas, et neile mõjus 2021. aasta kevadine distantsõppe periood väga hästi. 19,5% vastanutest leidis, et neile mõjus antud periood halvasti ja 3,2% arvas, et neile mõjus 2021. aasta kevadine distantsõppe periood väga halvasti.

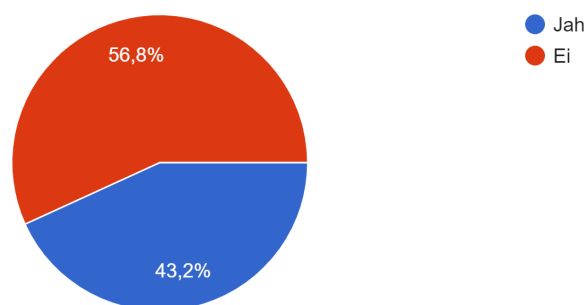
Järgnevalt uuriti, kuidas oli õpilaste hinnangul teisel distantsõppe perioodil olla kodusõppija rollis võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga.

Joonis 3. Teise ja esimese riikliku distantsõppe perioodide võrdlus seoses kodusõppija rollis olemisega.

Kõige rohkem ehk 46,4% vastanutest leidis, et teisel riiklikul distantsõppe perioodil oli lihtsam kodusõppija rollis olla kui esimesel riiklikul distantsõppe perioodil. 30,5% vastanutest arvas, et teisel distantsõppe perioodil oli raskem kodus õppida ning 23,2% vastanutest ei täheldanud mingisugust erisust seoses kahe erineva õppeaasta distantsõppe kogemusega.

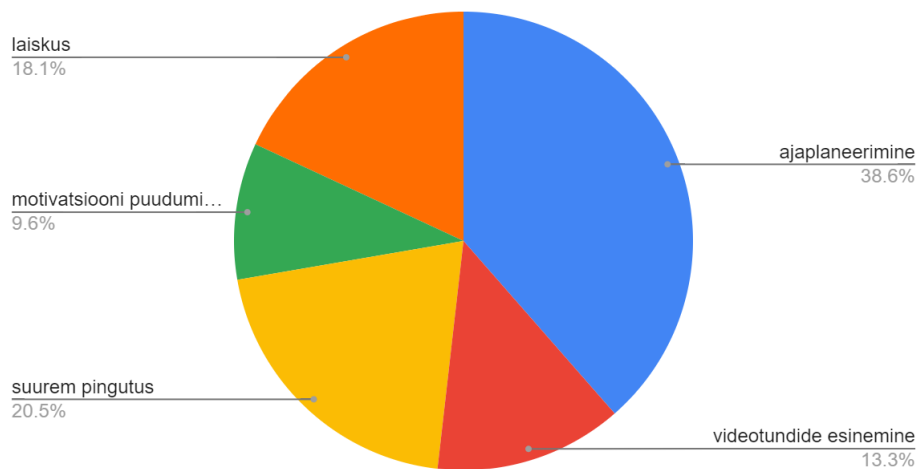
Edasi selgitati välja, kas õpilaste õpiharjumused muutusid teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimesega.

Joonis 4. Hinnang õpiharjumuste muutusele.

Natuke rohkem kui pooltel vastanutest ehk 56,8%-l õpilastest ei muutunud õpiharjumused teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga. 43,2%-l õpilastest õpiharjumused teisel riiklikul distantsõppe perioodil siiski muutusid.

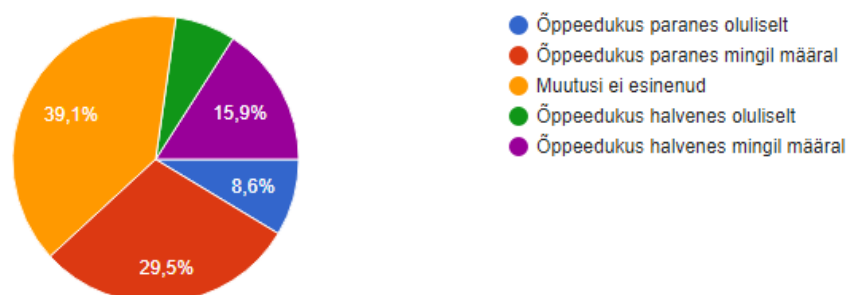
Järgnevalt selgitati välja õpiharjumuste muutused või nende põhjused õpilastel, kellel esines teisel riiklikul distantsõppe perioodil õpiharjumustes muutusi võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga.

Joonis 5. Õpilaste õpiharjumuste muutused või nende muutuste põhjused.

Eelneva küsimuse põhjal muutusid õpiharjumused 43,2%-l vastanud õpilastest. Sellest kõige suuremal hulgal ehk 38,6%-l esines teisel riiklikul distantsõppe perioodil teadlikumat ajaplaneerimist. Veidi väiksem hulk ehk 20,5% vastanutest hakkas teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga rohkem pingutama. 18,1% vastanutest muutusid teisel distantsõppe perioodil laisemaks. 13,3% vastanutest olid enamik teise aasta õpilased, kes tõid välja, et neil hakkasid toimuma teisel distantsõppe perioodil videotunnid, mistõttu muutus nende rutiin ning 9,6% vastanutest tundis, et nende motivatsioon langes teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimesega.

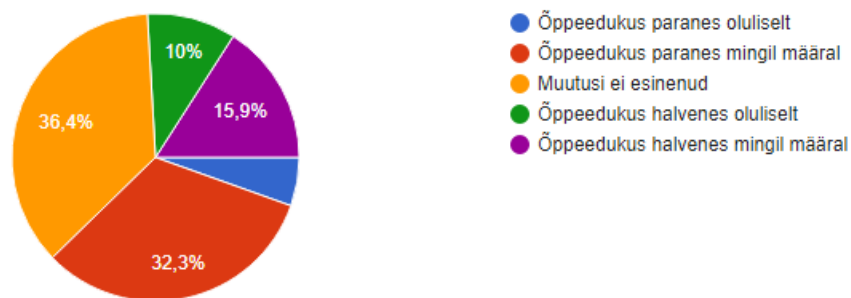
Järgmisena uuriti, kuidas mõjutas esimene riiklik distantsõppe periood 2020. aasta kevadel õpilaste õppeedukust.

Joonis 6. Esimese riikliku distantsõppe perioodi mõju õpilaste õppeedukusele

Kõige rohkem vastanuid ehk 39,1% õpilastest leidis, et muutusi õppeedukuses esimese kevade distantsõppe perioodil ei esinenud. 29,5% õpilastest vastasid, et nende õppeedukus paranes mingil määral. 15,9%-l õpilastest halvenes õppeedukus mingil määral. 8,6% vastanutest leidis, et nende õppeedukus paranes oluliselt ning 6,8%-l õpilastest halvenes õppeedukus oluliselt kevadisel distantsõppe perioodil.

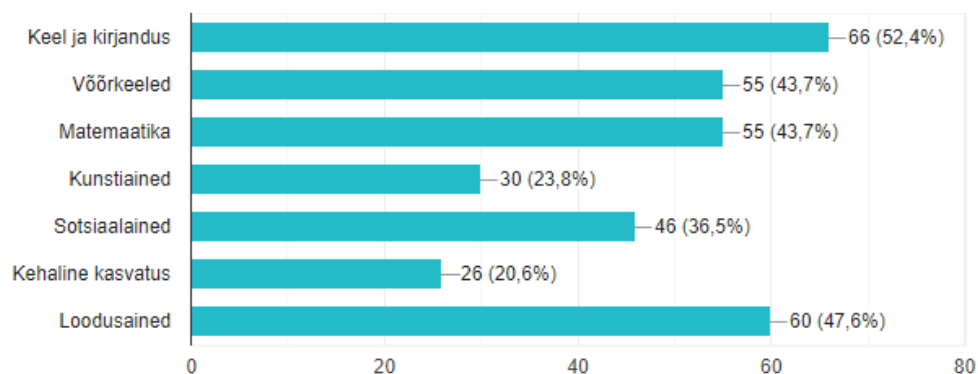
Edasi selgitati välja, kuidas mõjutas teine riiklik distantsõppe periood õpilaste õppeedukust.

Joonis 7. Teise riikliku distantsõppe perioodi mõju õpilaste õppeedukusele

Kõige rohkem vastanutest ehk 36,4% õpilastest leidis, et teisel distantsõppe perioodil nende õppeedukuses muutusi ei esinenud. 32,3%-l õpilastest paranes õppeedukus mingil määral ning 15,9%-l õpilastest halvenes õppeedukus mingil määral. 10%-l vastanutest halvenes õppeedukus oluliselt ning 5,5%-l õpilastest õppeedukus paranes oluliselt.

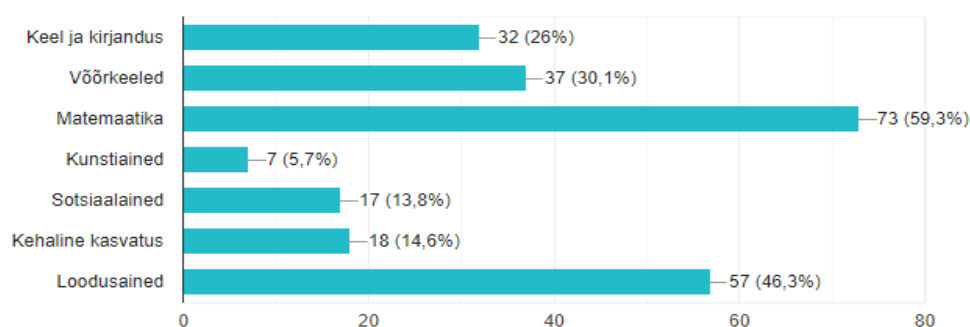
Järgmisena selgitati välja, millistes ainevaldkondades õppeedukus paranes.

Joonis 8. Ainevaldkonnad, milles õpilaste õppeedukus paranes.

Küsimusele vastasid need, kelle õppeedukus teatud ainevaldkondades paranes ja kokku anti 126 erinevat vastust. Õpilased said küsitluse sisestada ka mitu vastust. Kõige rohkem paranes õppeedukus keele ja kirjanduse valdkonnas ehk 52,4%-l vastanutest. Teisel kohal oli loodusainete valdkond ning seal paranes õpilaste õppeedukus 47,6%-l vastanutest. Kolmandat kohta jagavad võõrkeelte ja matemaatika valdkonnad ehk õppeedukus paranes seal 43,7%-l vastanutest. Neljandal kohal on sotsiaalsained, kus paranes õppeedukus 36,5%-l õpilastest. Kõige vähem paranes õppeedukus kunstiainetes ning kehalises kasvatuses valdkondades. Kunstiainetes paranes õppeedukus 23,8%-l vastanutest ning kehalises kasvatuses 20,6%-l vastanutest.

Viimasena selgitati välja, mis ainevaldkondades õppeedukus halvenes.

Joonis 9. Ainevaldkonnad, milles õpilaste õppeedukus halvenes

Sellele küsimusele vastasid need, kelle õppeedukus teatud ainevaldkondades halvenes ning kokku tuli 123 erinevat vastust. Õpilased said küsitluse sisestada mitu vastust sarnaselt eelmisele küsimusele. Kõige rohkem halvenes õppeedukus matemaatika valdkonnas (59,3%). Teisel kohal on loodusained (46,3%) ning kolmandal kohal on võõrkeelte valdkond (30,1%). Keele ja kirjanduse valdkonnas halvenes õpilaste õppeedukus 26%-l vastanutest. Kõige vähem halvenes õppeedukus kunst- ning sotsiaalsainete ja kehalise kasvatuses valdkondades. Kehalise kasvatuses valdkondades halvenes õpilaste õppeedukus 14,6%-l vastanutest. Sotsiaalsainete valdkondades halvenes õppeedukus 13,8%-l vastanutest ning kunstiainetes valdkondades 5,7%-l vastanutest.

3. TULEMUSTE ANALÜÜS

Uurimistöö käigus läbiviidud küsitlusele vastas kõigist viljandi gümnaasiumi õpilastest 220 õpilast, millest võib järeldada, et antud teema oli aktuaalne ning huvipakkuv. Kõige aktiivsemad vastajad olid teise aasta õpilased ja see võib olla tingitud sellest, et teise aasta õpilastel on kogemusi nii põhikooli kui ka gümnaasiumi distantsõppega ning distantsõpe põhikoolis ja gümnaasiumis võis olla väga erinev kogemus.

Antud uurimistöö tulemuste põhjal selgus, et 220-le Viljandi Gümnaasiumi õpilasele ei mõjunud 2020. aasta kevadine riiklik distantsõppe periood otseselt ei hästi ega halvasti. Sellest võib järeldada, et üldjoontes õpilased kohandusid distantsõppega ja said hakkama. Neid, kellele mõjus see periood väga hästi oli 24,1% vastanutest ning neid, kellele mõjus antud periood väga halvasti oli vähe, ainult 3,2% vastanutest. See võib olla tingitud sellest, et osadele õpilastele ehk sobiski iseseisev õppimine paremini ning mõni jälle ei pidanud distantsõppega kaasnevale pingele vastu.

2021. aasta kevadine distantsõppe periood mõjus õpilastele suures osas hästi. Kokku 55%-le vastanutest mõjus antud periood kas hästi või väga hästi ning ligi pooltel vastanutest ehk 46,4%-l oli teisel distantsõppe perioodil kodusõppija rollis lihtsam olla. See on nii tõenäoliselt sellepärast, et 2021. aastaks oli distantsõpe enamusele juba tuttav ning teati, milleks valmis olla. Neid, kellele mõjus see periood halvasti või väga halvasti oli võrreldes 2020. aasta riikliku distantsõppe perioodiga rohkem, kokku 22,7% vastanutest ning 30,5% õpilastest leidis, et teisel distantsõppe perioodil oli isegi raskem kodusõppija rollis olla. See võib olla tingitud sellest, et kõik õpilased olid teisel riiklikul distantsõppe perioodil oma õppetöös järgmisse klassi jõudnud ning sellest tulenevalt kasvas ka õppetöö maht. Paljudel õpilastel tekkisid teisel aastal juurde videosilla vahendusel täismahus õppetunnid, mis võis panna õpilased suurema pingele alla.

Suur osa, 43,2% küsitlusele vastanutest, muutsid oma õpiharjumusi teisel riiklikul distantsõppe perioodil ning ilmselt ka seetõttu oli paljudel õpilastel teist korda kodusõppija rollis lihtsam olla. Ilmselt muudeti oma õpiharjumusi, kuna saadi aru, et teatud tegevused soodustavad õppetööga paremini ja kiiremini hakkamasaamist just eriti distantsõppel. Õpiharjumustega seoses hakkas suur osa vastanutest, täpsemalt 38,6%, teisel riiklikul

distsantsõppe perioodil oma aega planeerima. Sellest võib järeldada, et teisel aastal olid õpilased seoses iseseisva õppimisega kogenenumad ning taipasid, et mõistlik ajaplaneerimine aitab nende õpitööde valmimisele kaasa. Antud järeldust toetab ka töö teoreetilises osas kajastatud 2020. aastal Eesti Haridusfoorumi poolt läbi viidud õpilaste toimetulekut distantsõppel käsitlev uuring, millest selgus, et suur osa vastanutest oli hädas ajaplaneerimisega. 20,5% vastanutest hakkasid võrreldes esimese distantsõppe perioodiga rohkem pingutama. See on nii eeldatavalt sellepärast, et õpilased jõudsid teisel aastal oma õpingutega järgmisesse klassi ning õppemaht suurenes. Samuti võib selle muutuse põhjuseks olla see, et teisel aastal hakati rohkem videotunde läbi viima, mis sarnanesid järjest enam tavapärasele kontaktõppele ning sellest tulenevalt nõudis õppetöö suuremat pingutust kui varasemalt. 13,3% vastanutest arvaski, et videotundide esinemine teisel aastal oli nende õpiharjumuste muutuste üheks põhjuseks. 18,1% vastanutest muutus enda hinnangul 2021. aasta kevadisel distantsõppel laisemaks. Ilmselt on nii taas seetõttu, et teisel aastal toimus videosilla vahendusel rohkem tunde, õpilased pidid pikemalt ekraani taga istuma ning osadel õpilastel võis kaduda jaks ja motivatsioon iseseisvaks õppetööks. Samuti võib laiskuse taga olla varasem kogemus väärade õpiviiside kasutamise tõhususest, kuna mõni õpilane oli laisemaks muutumise sidunud spikerdamisega.

Järgmisena võetakse fookusesse esimese riikliku distantsõppe perioodi mõju õpilaste õppeedukusele. Ilmselt võib eeldada, et distantsõppe muutis kõigi õpilaste õppeedukust kas halvemaks või paremaks. Siiski, 39,1%-l õpilastest ei esinenud muutusi õppeedukuses esimesel riiklikul distantsõppe perioodil. Sellest tulenevalt saab järeldada, et ikkagi paljud õpilased andsid distantsõppel kõik endast oleneva, et õppeedukus ei halveneks. 29,5% õpilastest leidis, et nende õppeedukus paranes mingil määral. Selle põhjuseks võib olla see, et kodus õppimine mõjub mõnele osale õpilastest pigem hästi. Väike osa õpilastest nägi esimesel distantsõppe perioodil olulist paranemist nende õppeedukuses ning umbes viiendikul õpilastest halvenes õppeedukus mingil määral või oluliselt. Sellest saab järeldada, et nendele õpilastele, kelle õppeedukus halvenes, sobib pigem kontaktõpe ning videotunnid ja iseseisev õppimine ei anna nende puhul häid tulemusi. Selle taga võib olla mitmeid põhjuseid nagu näiteks motivatsiooni kadu, liigsest mugavusest väljakujunenud laiskus või siis mitte nii efektiivne abi saamine õpetajalt.

Teisel riiklikul distantsõppe perioodil leidis 36,4% õpilastest, et nende õppeedukuses ei esinenud muutusi. See protsent on väiksem kui esimesel distantsõppe perioodil. See võib nii

olla seetõttu, et teine riiklik distantsõppe periood oli õpetajate poolt rohkem planeeritud ning õppetöö sarnanes järjest enam kontaktõppele ning õpilased ei saanud enam ennast võibolla nii mugavalt tunda kui esimesel riiklikul distantsõppe perioodil. 32,3% õpilastest nägi mingil määral õppeedukuses paranemisi ning 5,5%-l õpilastest paranes õppeedukus oluliselt. Sellest saab järeldada, et teisel distantsõppe perioodil on võrreldes esimesega rohkem ka neid, kelle õppeedukus paranes. Samas oli ka õpilasi, kelle õppeedukus halvenes teisel riiklikul distantsõppe perioodil. 15,9%-l õpilastest halvenes õppeedukus mingil määral ning 10%-l vastanutest halvenes see oluliselt. Sellest saab järeldada, et väiksem osa õpilastest ei olnud teiseks distantsõppe perioodiks veel kodus õppimisega ära harjunud ning ilmselt õpiksid meelsamini koolis. Kodus iseseisvalt õppimine eeldab head enesedistsipliini ning motiveeritust ja võib ka seetõttu olla osadele õpilastele suuremaks väljakutseks.

Järgmisena uuriti lähemalt, millistes ainevaldkondades õpilastel õppeedukus paranes. Sellele küsimusele vastasid need, kes täheldasid õppeedukuse paranemist ühes või mitmes ainevaldkonnas. Kõige rohkem paranes õpilaste õppeedukus keele ja kirjanduse valdkonnas (52,4%) ning teisel kohal oli loodusainete valdkond (47,6%). Keele ja kirjanduse valdkonna osas oli vastanute protsent suur arvatavasti sellepärast, et distantsõppe tundide sisu sarnanes palju kontaktõppe tundidele. Näiteks on keele ja kirjanduse valdkondade tundides palju iseseisvat lugemist ja teksti analüüsi ning see tegevus jääb samaks ka distantsõppel. Loodusainete valdkonna osas oli vastanute protsent samuti suur. Ilmselt paranes õppeedukus loodusainete valdkondades nendel õpilastel, kes käivad reaalainete klassides ning puutuvad nende valdkondadega tihedamalt kokku. Samuti võib arvata, et loodusainete valdkondades antud ülesanded olid huvipakkuvad ning sisukad nende jaoks, kes vastasid, et selles ainevaldkonnas nende õppeedukus paranes. Kõige vähem paranes õpilastel õppeedukus kunstiainetes ning kehalise kasvatuse ainevaldkondades (vastavalt 23,8% ja 20,6%). Sellest võib järeldada, et kehalise kasvatuse ning kunsti tunde on keeruline anda distantsilt ning reaalselt tulemust kontrollida on raske.

Järgmisena vaadati, millistes ainevaldkondades õppeedukus halvenes. Sellele küsimusele vastasid need õpilased, kes kogesid õppeedukuse halvenemist teatud ainevaldkondades. Kõige rohkem oli õppeedukuse halvenemist matemaatika valdkonnas (59,4%). Sellest võib arvata, et õpilastel oli iseseisvalt õppides ja videotundide toel matemaatika õppimine siiski raskendatud või ei panustatud ise piisavalt. Samuti nõuab matemaatikas arenemine väga pingsat tähelepanu ning kodus mugavalt istudes kipub see tihti hajuma. Teisel kohal oli

loodusainete valdkond (46,3%). Halvenemise põhjuseks võib olla loodusainete olemus, kuna loodusained nõuavad kaugelt õppides iseseisvat silmaringi arendamist ning uurimist asjade kohta. Võimalik on ka see, et seda on ääretult raske teha, kui puudub motivatsioon ise selles valdkonnas areneda. Kõige vähem halvenes õpilastel õppeedukus kunsti ning sotsiaalainete valdkondades ning ka kehalise kasvatuse valdkondades (14,6%). Sellest väiksest protsendist kehalise kasvatuse valdkonnas võime arvata, et osadele õpilastest meeldib kodus õppides tegeleda füüsilise tegevusega rohkem. Sotsiaalainete valdkondades halvenes õppeedukus 13,8%-l õpilastest, see protsent on üsna väike ilmselt seetõttu, et sotsiaalainete õppimisel esineb ka kontaktõppes palju iseseisvat tegevust, näiteks lugemist, ilmselt palju lugemisega seotud ülesandeid just distantsõppel lahendamiseks jäetigi. Lisaks sellele võib üheks põhjuseks olla see, et neid tunde oli distantsilt lihtsam anda ning tänu sellele muutusid tunnid sisukamaks, kindlasti oleneb see suuresti ka õpetajast. Kunstiainete valdkondades halvenes 5,7%-l õpilastest. Sellest võime järeldada, et kunsti ainete valdkonnas antud ülesanded koduseks lahendamiseks olid kodus tegemiseks head ning tekitasid õpilastes mingil määral huvi.

KOKKUVÕTE

Aastatel 2020 ning 2021 pidid üle Eesti kõik õpilased veetma eriolukorra raames, mis oli kehtestatud koroonaviiruse leviku tõkestamiseks, kevaded distantsõppel ning see pani paljud õpilased muutma oma õpiharjumusi ja mõjutas nende õppeedukust.

Käesoleva uurimistööga võrreldi kahte riikliku distantsõppe perioodi peamiselt õppeedukuse ning õpiharjumuste muutuste poolest ning töö eesmärk oli anda ülevaade gümnaasiumiõpilaste õppeedukuse ja õpiharjumuste muutustest kahe riikliku distantsõppe raames. Töö eesmärgi täitmiseks viidi Viljandi Gümnaasiumi õpilaste seas läbi *Google Forms* küsitlus, millele vastas 220 õpilast.

Uurimistööga püüti leida vastus kahele küsimusele ja nendeks olid:

1. Kas Viljandi Gümnaasiumi õpilaste õppeedukus paranes teisel riiklikul distantsõppe perioodil võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga?
2. Kas teisel riiklikul distantsõppe perioodil esines muutusi gümnaasiumiõpilaste õpiharjumustes võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga?

Teisel riiklikul distantsõppe perioodil paranes Viljandi gümnaasiumi õpilaste õppeedukus võrreldes esimese riikliku distantsõppe perioodiga. Peamine muutus õpilaste õpiharjumustes seisnes tulemuslikumas ajaplaneerimises.

Püstitati hüpotees, et teine riiklik distantsõppe periood mõjus gümnaasiumiõpilastele paremini kui esimene riiklik distantsõppe periood. Teise riikliku distantsõppe paremini mõjumine seisnes peamiselt selles, kuidas õpilased seda ise hindasid ning selles, kuidas nende õppeedukus muutus. Hüpotees pidas paika.

Töö autorid on väga tänulikud juhendaja Jane Ivanovale sujuva ning meeldiva koostöö ning töösse panustamise eest.

SUMMARY

In the years of 2020 and 2021 every student in Estonia had to experience distance learning in spring, because of the special situation established to prevent the spread of coronavirus. This led many students to change their studying habits and affected their academic performance.

The present study compared two national distance learning periods mainly in terms of academic performance and learning habits. Purpose of the work was to give an overview of high school students' changes in their academic performance and learning habits caused by two national distance learning periods. To fulfill the purpose of the work a *Google Forms* survey was conducted among Viljandi Gymnasium students, which was answered by 220 students.

The research sought to answer two questions, these were:

1. Did the academic performance of Viljandi Gymnasium students improve in the second state of distant learning period compared to the first state of distance learning period?
2. In the second national distance learning period, were there any changes in the learning habits of high school students compared to the first national distance learning period?

In the second state of distance learning period, the academic performance of Viljandi Gymnasium students improved compared to the first state of distance learning period. The main change in students' learning habits was more effective time planning.

It was hypothesized that the second national distance learning period had a better effect on high school students than the first national distance period. The main impact of the second national distance learning was mainly how students assessed it themselves and how their academic performance changed. The hypothesis was correct.

The authors of the work are very grateful to the supervisor Jane Ivanova for the smooth and pleasant cooperation and contribution to the work.

KASUTATUD ALLIKAD

2020. COVID-19 andmed 12.03.2020. - Terviseamet Uudised:

<https://www.terviseamet.ee/et/uudised/Covid-19-andmed-12032020> (05.12.2021)

2020. Distsantsõpe mõjutas und ja depressiooni ilmingute teket. - Postimees, Tervis:

<https://tervis.postimees.ee/7434828/distsantsope-mojutas-und-ja-depressiooni-ilmingute-teket>
(16.02.2022)

2020. Eestis diagnoositi esimene COVID-19 haigusjuhtum. - Terviseamet Uudised:

<https://www.terviseamet.ee/et/uudised/eestis-diagnoositi-esimene-covid-19-haigusjuhtum>
(05.12.2021)

Eesti Haridusfoorumi uuring 2020. Õpilaste, õpetajate ja lastevanemate toimetulek koroonakriisi aegses kaugõppes. Haridusfoorumi koduleht.

https://haridusfoorum.ee/images/2020/Distsantsppe_uuring_EHF_250720.pdf?fbclid=IwAR0A6sytcuipx3yRLUW42FV0o8Q4yPhHzR4SmECXUbS_iyIbrdk7RcAGYB4 (01.02.2022)

Koroonaviiruse haigus COVID-19. Terviseameti koduleht.

<https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus> (05.12.2021)

Loide, Triin 2020. Koolijuhtide kinnitusel kevadine eriolukord õpilaste õppeedukusele halvasti ei mõjunud. - Sakala:

<https://sakala.postimees.ee/7138821/koolijuhtide-kinnitusel-kevadine-eriolukord-oppeedukusele-halvasti-ei-mojunud> (17.12.21)

Maskikohustus 2021. Koroonateabe koduleht.

<https://www.koroonateave.ee/maskikohustus> (17.12.2021)

Nael, Merili 2020. Hiina haiguste kontrolli keskus: viirus ei saanud Wuhani turult alguse. - ERR Uudised:

<https://www.err.ee/1096214/hiina-haiguste-kontrolli-keskus-viirus-ei-saanud-wuhani-turult-alguse> (27.11.2021)

Oidermaa, Jaan Juhan 2020. KKK: mida peaks teadma koroonaviirusest. - ERR Novaator:

<https://novaator.err.ee/1030423/kkk-mida-peak-teadma-koroonaviirusest> (27.11.2021)

2021. Pärast vaheaega lähevad koolid üheks nädalaks alates 5. klassist kaugõppele. - ERR Uudised:

<https://www.err.ee/1608114184/parast-vaheaega-lahevad-koolid-alates-5-klassist-ueks-nadalaks-kaugoppele> (06.12.2021)

Roberts, D. L., Rossman, J. S., Jarić, Ivan 2021 Dating first cases of COVID-19. - PLOS PATHOGENS:

<https://journals.plos.org/plospathogens/article?id=10.1371/journal.ppat.1009620#sec004>

(27.11.2021)

Tallinna Ülikooli tudengite uuring 2021. COVID-19 mõju noorte sotsialiseerumisele. Tervise Arengu Instituudi koduleht.

<https://www.tai.ee/et/sotsiaalto/covid-19-moju-noorte-sotsialiseerumisele> (17.12.2021)

2020. Valitsus kuulutas Eestis välja eriolukorra 1. maini. - Valitsus:

<https://www.valitsus.ee/uudised/valitsus-kuulutas-eestis-valja-eriolukorra-1-maini>

(04.01.2022)

Vapper, Tiina 2021. Õpilased on koolis tagasi. - Õpetajate Leht:

<https://opleht.ee/2021/05/opilased-on-koolis-tagasi/> (04.01.2022)

2021. VIDEO | TÄIENDAVAD PIIRANGUD: distantõpet pikendatakse märtsi lõpuni, kinod ja teatrid pannakse taas kinni. - Õhtuleht:

<https://www.oh tuleht.ee/1027002/video-taiendavad-piirangud-distantso pet-pikendatakse-mart si-lopuni-kinod-ja-teatrid-pannakse-taas-kinni> (06.12.2021)

Vikipeedia Vaba entsüklopeedia: Eriolukord.

<https://et.wikipedia.org/wiki/Eriolukord> (05.12.2021)

Vikipeedia Vaba entsüklopeedia: Koroonakriis Eestis.

https://et.wikipedia.org/wiki/Koroonakriis_Eestis (17.12.2021)

Vilbu, Silja 2021. Osa koolilapsi on endiselt arvutita. - Järva Teataja:

<https://jarvateataja.postimees.ee/7233852/osa-koolilapsi-on-endiselt-arvutita> (17.12.2021)

World Health Organization: Coronavirus disease (COVID-19)

https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1 (26.11.21)

LISAD

Lisa 1. Uurimistöö küsitlus

Sugu

*

☐ Mees

☐ Naine

Õppeaasta- ja suund *

- ☐ I SO
- ☐ I MF
- ☐ I VÕ
- ☐ I HK
- ☐ I LR
- ☐ I MA
- ☐ II SO
- ☐ II MF
- ☐ II VÕ
- ☐ II HK
- ☐ II LR
- ☐ II MA
- ☐ III SO
- ☐ III MF
- ☐ III VÕ
- ☐ III HK
- ☐ III LR
- ☐ III MA

Kuidas mõjus Sulle esimene riiklik distantsõppe periood (kevad 2020)? *

	1	2	3	4	5	
Väga halvasti	☐	☐	☐	☐	☐	Väga hästi

Kuidas mõjus Sulle teine riiklik distantsõppe periood (kevad 2021)? *

	1	2	3	4	5	
Väga halvasti	☐	☐	☐	☐	☐	Väga hästi

Kuidas oli teisel riiklikul distantsõppe perioodil olla iseseisva kodusõppija rollis võrreldes esimese distantsõppel viibimise korraga? *

- ☐ Lihtsam
- ☐ Raskem
- ☐ Ei täheldanud erisust

Kas Sinu õpiharjumused võrreldes esimese riikliku distantsõppeperioodiga muutusid teisel riiklikul distantsõppeperioodil? *

Õpiharjumus on vajadus teatud viisil või ajal õppida.

- ☐ Jah
- ☐ Ei

Kui vastasid eelmisele küsimusele jaatavalt, siis kirjelda lühidalt, kuidas Sinu õpiharjumused muutusid?

Pikk vastuse tekst

Kuidas mõjutas esimene riiklik distantsõppe periood (kevad 2020) Sinu õppeedukust? *

Õppeedukus on õppimise tulemuslikkus.

- ☐ Õppeedukus paranes oluliselt
- ☐ Õppeedukus paranes mingil määral
- ☐ Muutusi ei esinenud
- ☐ Õppeedukus halvenes oluliselt
- ☐ Õppeedukus halvenes mingil määral

Kuidas mõjutas teine riiklik distantsõppe periood (kevad 2021) Sinu õppeedukust? *

- ☐ Õppeedukus paranes oluliselt
- ☐ Õppeedukus paranes mingil määral
- ☐ Muutusi ei esinenud
- ☐ Õppeedukus halvenes oluliselt
- ☐ Õppeedukus halvenes mingil määral

Kui Su õppeedukus paranes, siis ennekõike millistes ainevaldkondades?

- ☐ Keel ja kirjandus
 - ☐ Võõrkeeled
 - ☐ Matemaatika
 - ☐ Kunstiained
 - ☐ Sotsiaalsained
 - ☐ Kehaline kasvatus
 - ☐ Loodusained
-

Kui Su õppeedukus halvenes, siis ennekõike millistes ainevaldkondades?

- ☐ Keel ja kirjandus
- ☐ Võõrkeeled
- ☐ Matemaatika
- ☐ Kunstiained
- ☐ Sotsiaalsained
- ☐ Kehaline kasvatus
- ☐ Loodusained